

Hallituksen esitys eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/18505/2021

CSC kiittää valtiovarainministeriötä mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi sekä arvokkaasta työstä digitaalisen henkilöllisyyden edistämiseksi. Alle on koottu Lausuntopalvelun kysymyksiä mukaille viisi asiakohtaa, joihin CSC antaa lausuntonsa.

Kommentit yleisesti esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuista

CSC pitää esityksen tavoitteita ja ehdotettuja ratkaisuja yleisesti ottaen perusteltuina ja kannatettavina. Kansallisessa toteutuksessa on tarkasteltava ratkaisun yhteensopivuutta olemassa olevan sääntelyn kanssa sekä varmistettava, että kansalliset linjaukset ovat linjassa EU-tason säädösten kanssa. Kansallisen toteutuksen on myös kyettävä mukautumaan tulevaan kehitykseen. Esimerkiksi on tärkeää, että Suomi osallistuu aktiivisesti EU-tason eIDAS-asetuksen valmisteluun ja huomioi tämän kehityksen kansallisella tasolla.

Erillisistä attribuuteista koostuva digitaalinen identiteetti mahdollistaa sen, että käyttäjä voi valita, mitä tietoja jakaa kenenkin kanssa. Tämä on tervetullutta, sillä se vahvistaa käyttäjän omien identiteettitietojen hallintaa MyData- ja datasuvereniteettiperiaatteiden mukaisesti. Samalla käyttäjiä pitää tukea, jotta he pystyvät tekemään harkittuja päätöksiä tietojensa jakamisesta.

Kommentit ulkomaalaisen digitaalisesta asiointivälineestä

Sähköisessä asiointissa toimiva ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline yhdistettynä uuteen etäkisteröintimenettelyyn ja henkilötunnuksen saamiseen ovat erittäin kannatettavia ratkaisuja. CSC kuitenkin huomauttaa, että ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen maksullisuus haltijalleen saattaa rajoittaa sen soveltumista ulkomaalaisten tutkijoiden ja opiskelijoiden tunnistusvälineeksi. On mahdollista, että tämä tuottaa tarpeen tutkimus- ja koulutustoimialan toteuttaa omiin tarpeisiinsa paremmin sopivan ratkaisun. Ulkomainen tutkija, joka hakee käyttöoikeutta suomalaisen yliopiston keräämään tutkimusaineistoon tai ulkomainen henkilö, joka hakee opiskelemaan suomalaiseen yliopistoon, ei välttämättä halua maksaa siihen tarvittavasta asiointivälineestä.

Kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta sekä esitetystä sääntelystä yleisesti

Tietoturvallisuus ja luotettavuus tulisi olla digitaalisen henkilöllisyyden tietojärjestelmää koskevien digitaalisten ratkaisujen keskiössä. Tärkeää on, että mahdollisiin uikiin ja riskeihin sekä niiden

aiheuttamiin häiriötilanteisiin varaudutaan riittävällä tavalla sekä varmistetaan toiminnan jatkuvuus häiriötilanteissa.

Millä tavoin arvioitte, että esitys vaikuttaa ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuuksiin käyttää asiointipalveluita Suomessa tai ennen maahan saapumista? Millaisia vaikutuksia esityksellä on työntekijöiden liikkuvuuteen?

On tärkeää varmistaa, että ulkomaalaisille henkilöille on tarjolla riittävästi tietoa ja neuvontaa ulkomaalaisille tarkoitettusta digitaalisesta asiointivälineestä ja että sen käyttöönotto ja käyttö on mahdollisimman helppoa.

Onko tietoturvallisuutta ja tietosuojaa koskevat kysymykset mielestänne otettu riittävästi huomioon esitetyissä ratkaisuisa ja ehdotetussa sääntelyssä?

CSC pitää järkeenkäypänä luonnoksen tulokulmaa, jossa vahvistetun tiedon (credential) digitaaliseen henkilöllisyystodistukseen (lompakko) kirjoittava viranomainen (issuer) lakkaa kirjoittamishetkellä olemasta tiedon rekisterinpitäjä. Suotavaa olisi, että sama tulkinta otettaisiin käyttöön EUDI-lompakolle myös laajemmin EU:ssa.

CSC kiinnittää huomiota myös siihen, että samalla kun ehdotettu ratkaisu lisää ihmisten tiedollista itsemääräämisoikeutta, se lisää myös heidän vastuutaan omien henkilötietojensa jakamisesta ja saattaa aiheuttaa heille myös lisäkustannuksia, kun heistä käytännössä tulee sähköisen tunnistamisen markkinan ainoa laskutuskohde.

Espoossa 11.4.2022

Irina Kupiainen

Johtaja, yhteiskuntasuhteet

